

TELEGRAFUL ROMAN.

apare Marția. Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiin, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 7 Martiu, 1894.

Un patriot, care se vede, că trăiește în vre-un ținut locuit de naționalități „ca o stâncă singuratică în mijlocul valurilor mării,” atrage în colonele foii „Budapesti Hirle” atențiunea ministrului de interne Hieronymi asupra alegerilor reprezentanților comunale, cari au să se facă în primăvara acăsta. În epistola, ce o adresează el la numita foie și pe care acăsta o publică în nrul seu de Vineri, 16 Martiu c. sub titula „ceștiunea de naționalitate și reprezentanțele comunale” patriotul se tânguesce, că de când s’au iritat pasiunile provocate prin proiectele de lege bisericesci și atențiunea guvernului e îndreptată spre aceste, toate celelalte ceștiuni sunt nebagate în samă, chiar și ceștiunea agitărilor de naționalitate. Și la acăsta, dăce el ar trebui să fie guvernul și societatea cu mare atențiune, căci „dora nici când n’a fost mai vie agitația între românii din Ardel și între slovacii din Ungaria nordică, ca acum și acăsta e îndreptată contra statului.” Causa acestei agitații ar fi „umbra” ce o aruncă înainte administrația de stat. Naționalitățile adevărate vreau să câștige teren prin comune, până-ce va fi introdusă acăsta administrație. Ocaziune li se prezintă acum la alegerile reprezentanților comunale. Patriotul dăce, că în ținuturi de naționalități nu e permis să ajungă în reprezentanță agitatori, ci prietini de-ai magiarismului! Ca acăsta să se întâmple așa, patriotul dăce că e datorința ministrului de interne a îndruma pe deregătoriile subalterne ca pe cale legală și cu mijloce legale să aducă la valoare acest principiu. La acăsta nu trebuie presiune, ci un tact ore-care, zel și năsuință patriotică.

Patriotul, se vede, că e pesimist de fel și vede stările în colori de tot negre sau apoi în stilul diaristice magiare, descrie fals starea lucrurilor, cu un cuvânt denunță fără base.

Noi suntem aici, în mijlocul poporului românesc, dar nu aflăm, că

agitația ar fi mai mare ca până acum. Adevărat, că nemulțămirea cu stările de acum crește, în măsură, în care se destăpă și se luminează poporul și în urma legilor și dispozițiilor, ce se iau de către stăpânire în defavorul nostru, cum sunt d. e. și legile bisericesci. Acăsta însă au produs-o și o produc guvernele țerii, cari nu consideră interesele naționalităților, a tuturor cetățenilor ci numai a magiarilor și ovreilor și astfel nici nemulțămirea nu se manifestă față de patrie, ci față de aceia, cari o produc. Nu administrația de stat, ce va fi să se introducă, e cauza nemulțămirii, ci tractarea nedreptă și neegală a noastră din partea acelora, cari singuri fără de noi, conduc destinele tuturor popoarelor patriei.

Ce se ține de reprezentanțe, compuse din agitatori, antipatrioți, noi reprezentanțe de aceste nu scim să esiste; scim însă, că există multe forțe multe reprezentanțe comunale, în cari românii sau nu au reprezentanți, deși după numărul lor, în sensul legii, ar trebui să aibă, sau dacă și sunt români în vre-una, aceia sunt creaturi de-ai atotputernicului fisolgăbiru.

Dacă apoi, ici-colea se află și câte un membru român în reprezentanțe, care protestează contra volnicilor de sus și apără interesele românesci, acăsta e timbrat în diaristica magiară de „agitator”. Altfel de agitatori noi nu cunoșcem, er „agitatori” de soiul amintit mai sus ar fi bine să fie cât de mulți, căci acestia nu lucră contra patriei, ci în interesul ei, apărând interesele cetățenilor și ale nămului lor.

Agitația, ce s’ar face prin comune pentru de a alege în reprezentanțe și români cât de mulți, dar români cu caracter, inimoși, independenți, ar fi o agitație legală, la loc și folositoare pentru noi și pentru patrie; astfel de oameni, deși timbrați în diaristica magiară de „agitatori”, mai mult bine aduc patriei, decât nesce lăpădături, cari au venit eri-alaltăeri cu Binkelul în spate, — vorba deputatului Pongrácz — și cari apoi ca să pōtă es-

ploata totul pentru ei, să dau de mari patrioți, de șoviniști.

Acestia, prin machinațiunile lor produc apoi nemulțămirea, care nu se pōte stinge nici prin ordinațiuni ministeriale, nici prin „tactul și zelul patriotic” al fisolgăbirăilor, cum își închipuiesce patriotul, de care am vorbit.

Revista politică.

Convențiunea vamală între Rusia și Germania a provocat în statul german mari nemulțămiri, mai vartos agrarii au combătu acest contract până la fanatism și cu ei s’au aliat și alte partide puternice așa, că sōrtea contractului era dubioasă până la votarea definitivă. Foile din Rusia și încă cele mai autoritative afirmă, că reușita încheierii acestei convențiuni se atribuie în prima linie împăratului german, carele tot deuna s’a arătat prietin și binevoitoriu imperiului rusesc. De aceea și laudă acele foi energia tinerului împărat, carele, dacă nu venia cu autoritatea sa, cine scie dacă convenția ar fi putut ajunge la realizare.

Din Petersburg se anunță foilor germane, că în cercurile mai înalte convenția vamală ruso-germană este o operă de caracter eminaminte politic. Respectivetele cercuri sunt de convingere, că în contract s’a făcut germănilor concesiuni forțe mari. Motivele principale, care au înduplecat pe Rusia la încheierea contractului sunt mai mult de natură politică. Conservatorismul rusesc e neliniștit în urma demonstrațiunilor francesilor și a activității, ce o desvōltă acestia în diferite părți ale lămei. Toți politicii prevădători sē tem de rebel. Ei sciu, că Rusia în interiorul seu sē află întrun stadiu de transformare și că pentru o desvōltare favorabilă economică se cer mulți ani de pace, mai vartos în urma daunelor suferite de fōmetea din 1892. Scopul Rusiei este, ca Franția să fie totdeauna o bună-voitoare acelei puteri, dar să fie în așteptare, ca nu cum-va prin

procederea ei să se provōce o acțiune nefavorabilă. Franția o și simte acăsta de acea a și apărut în diarul „Libre Parole” un articol cam vehement contra Rusiei, în care se dăce, că dacă Rusiei ii place să întindă mână după bani în Franția, să-i placă a-o întinde și spre a încheia o alianță. De acăsta părere nu e străin nici un frances.

Guvernul rusesc a adus la cunoșcința Porții, că în decursul primăverei se vor transporta pe năile flotei voluntare rusesci 1500 de soldați la insula Sachalin și la alte puncte din Ost, apoi 2000 de soldați din Wladivostok la Odessa. În urmă anunțării acesteia făcută conform tractatului ce stă în vigōre, Pōrta a respuns cu declarațiunea, că numitelor năi le va fi permisă trecerea prin Dardanele.

Diarul sērbesc „Zastava” ce apare în Neoplanta publică un articol ce i-se trimite din Bosnia care se sfirșesce astfel: „Ore până când vom suferi bieții de noi sub acest jug greu, n’o scie pōte nici viclănel Bismarck, care a pus acăsta cătușă în grumazii nostri, sub masca cultărei apusene. Deja ar fi timpul suprem ca să sfircăm insuportabilul tratat de Berlin, sub care suferim de 16 ani: să sdrobim lanțurile sclăviei și după 516 ani se devenim și noi odată liberi. În sōrtea noastră grea, fără de voia trebuie să ne gândim la nobilii nostri frații, la ruși. Ei au liberat Bulgaria în timp de 9 luni, pe când noi de 16 ani ne svērcolim în nesiguranță și ne plângem: străluci-va și pentru noi rađa dīlei de libertate în vēcul al XIX?”

Metingul din Oxford în favorul românilor din Ungaria a reușit strălucit. El s’a ținut în sala cea mare a universității. A fost presidat de dl Morfil, profesor universitar, care îl deschise printr’o cuvintare plină de entusiasm. Vorbesce despre frumuseța limbii românesce, dovedind importanța ei pentru filologie, apoi trecând la perse-

FOIȚA

Cuvinte sufletesci.

de I. C. Lavater.

1. Numai iubirea credincioasă pune preț pe dīlele de nemurire.
2. Omule tu numai prin cunoscința sigură de Dumneđu devii om! Viēța și mōrtea, omule, îți este dată fie spre alegere, te pōți ridica dela viēță la viēță vecinică — pōți cădea dela viēță la mōrte vecinică. Omule, dacă nu ai uita nici odată demnitatea divină, o ce prietin a-i fi tuturor dela Dumneđu și nemurire.
3. Înainte, totdeuna înainte, nici odată înapoi!
4. Curaj și supunere duce pe căi spinōse la scop!
5. Bărbătesce, curagios, vesel, supus, hotărît și egal totdeuna!
6. Fi tu numai credincios esperinții tale, și adunăți în totă dīua puteri din acea, din ce adeseori ai tras folos.
7. Grigee ta sē-ți fie a trăi vrednic nemurirei.

8. A fost iubirea din inimă, atunci ea e asemenea sufletului nemuritor.

9. Iubirea credincioasă are chizășia nemurirei în sine însăși.

10. Tōte suferințele timpului le uită odată sufletul nemuritoriu.

11. Iubite unde ești? — Tu ești în mână iubirei omnipotente! Morbos și sănătos esci unuia, — mort sau viu esci al lui.

12. Dīle fără lacrimi nu-ți poftesc, căci vine timpul, unde fie care lacrimă, pe care o vārsăm ca creștini, ne va încanta.

Suferințele sē-ți fie amici! Cugete seriōse nici odată să nu fie streine în inima ta, și în mijlocul bucuriilor celor mai înalte pāmātesci, privește cu ochii deschiși și limpedi în fața adevărului.

13. Cine în decurs de treideci, patruceci, cincișeci de ani a făcut numai probe de providența divină, a ela nu trebuie să se tēmă de rēu pentru restul dīelor.

14. Ceea-ce ai să faci fă fără întărdiere, seriōs și cu bucurie, nu fără voie, nu cu tēmă, nimic cu frică, totul cu speranță!

15. Consciința sē-ți fie curată, — atunci ai proptēua viēței, care nu-ți sē rumpe nici odată, atunci ai ingerul mângăierii, care nu te părăsesce, nici odată, atunci ai isvorul bucuriei, care nu sēcă nici odată! Ah! Numai acăsta este înțelepciunea viēței! Norocul estern este numai întâmplare, — însă norocul intern pe acela si-l zidesce fie-care.

16. Încercăte a-ți răspunde dīlnic la întrebările:

Ce mă linistesce și mă nelinistesce?

Ce mă face mai nobil și ce mă dejosesce?

Ce mi întunecă mīntea și ce mi înveșelesce inima?

Ce este în mine, ce ascund bucuros amicilor și mi-e însumi.

Ce este în mine, ce-i place domnului meu? primului, eternului divinului amic?

17. Cercetăză adeseori pe bolnavi, nu fugi de cei suferinși; nu-ți fie rușine de nici un sērac, nu desprețui pe nici un desprețuit, în care mai afli ceva demn de onorat. primesce pe cel bun cu vorbe bune și te feresce a apăsa prin vorbire sau tăcere pe cel slab! Fă fie-cărui ușurința de

cere dela tine ceva, și caută de-a corēspunde rugărilor.

18. Onorēză adevărul și vīrtutea, ori și cum s’ar presenta; iubescce ce e bun la inimic; disprețuesce ce e rēu la amic; apără nevinovăția contra lingușitorilor, nu linguși pe nime, mai puțin pe lingușitori, caută a te însoți cu oameni înțelepți, caută societatea celor buni și nobili.

19. Credință, înțelepciune, curaj, răbdare și iubire sunt amicitie.

20. Privește cu puține cuvinte întrēga istorie a omului.

21. Speranța numai acolo încolțesce unde este deja vrednicia nemurirei.

22. Totul sē descopere odată: Meritul, răbdarea și vīrtutea; ce a fost ascuns mai adēnc și mai îndelungat, se va descoperi mai frumos.

23. Fă-te tot mai nemuritor, totdeuna prin credință, speranță și iubire.

24. Da, nemuritori suntem noi, suntem din descendență cerēscă, căci simțim în noi aplicarea spre iubire și progres.

(Va urma.)

cuțiile românilor din Ardeal și arătând cât de rău se poartă ungurii și dând exemplu darea în judecată a întregului comitet al partidului național, încheie exprimând într-o și necondiționată sa simpatie pentru cauza română națională. Dl Morfil a călătorit prin țările române, cunoște bineșor limba noastră și are o bibliotecă românescă.

Cuvântarea a fost lungă și des aplaudată, dar abia încetează aprobările simpatice cauzei românilor și ia cuvântul d-ra de L'Homme, franceză, bursieră a statului, trimisă la Oxford să studieze literatura engleză.

Inzestrată cu o inteligență rară și cu un curaj propriu sufletelor entusiaste pentru cauzele mari ale popoarelor subjugate timp de trei sferturi de oră, întreține publicul cu expunerea peripețiilor prin care trece Transilvania și poporul ei.

Analizând pe baza Replicii situația românilor, mai ales dela dualism încôce, dovedind, că sub toate raporturile, poporul a ajuns în vatra sa ocară ungurilor.

Nu uită nici devastările de la Turda, prezentând publicului uimit fotografiile caselor dărâmate.

O senzație înfrigorantă pătrunde pe auditor, pe care nu o alungă de cât ultimele accente de simpatie ale entusiastei vorbitoare și aplausele îndelungate ale publicului atras de farmecul ei de espunere și indignat de suferințele românilor.

Președintele dă apoi cuvântul dlui Ghica, care mulțămesc într-o engleză perfectă, pentru sprijinul moral ce dă centrul cel mai luminat al Angliei cauzei românilor.

Incheie protestând contra acușățiunei ce se aduce de dușmanii românilor, că românii ar avea tendințe iridentiste.

Tot în scopul de a lumina situația românilor ia în urmă cuvântul și studentul român Marin Dumitrescu care are partea leului în această grandioasă manifestație de simpatie pentru români și arată chipul cum e alcătuit parlamentul unguresc în Ungaria constituțională. Tote discursurile au fost viu aplaudate și toate au fost espuse într-un mod atât de imparțial încât impresia lor a fost cea mai frumoasă asupra publicului. Sub această impresie ia cuvântul Dr. Bridges, șeful școlii pozitiviste din Anglia și exprimă; „Cea mai vie simpatie pentru cauza română, una dintre cele mai drepte în lume, și regretă că ungurii cari acum 45 de ani au câștigat compătimirea mai ales a Angliei din cauza suferințelor lor, trătăză ați pe poporul românesc într'un mod atât de neuman“.

La sfârșit președintele cetesce apoi 30 telegrame sosite din toate unghiurile pământului românesc. Ele au fost primite toate cu salve de aplauze. O mulțime de fotografii ale românilor din Transilvania în costum național, precum și ale caselor devastate la Turda strecură din mână în mână, admirând fiecare pitorescul nostru costum și dorind fie-care să aibă câte o asemenea fotografie în amintirea acestei mari și frumoase zile.

Sprijinul puternic pe care l-au avut în acest centru de cultură al Angliei, ne lasă să avem cea mai mare încredere și în reușita meetingurilor din Cambridge și Londra. E vorba chiar, că cuvântul să fie și mai puternic, să se facă în această cestiune o interpelare chiar în camera comunelor.

Discursul deputatului dietal Dr. Nic. Șerban.

Discursul deputatului Dr. Șerban, al cărui resumat l-am dat în nrul trecut al foiei noastre, este următorul:

On. casă! Nu voiesc a me dimitte de astădată în desvoltarea motivelor cari m'au îndemnat, ca abandonând pasivitatea românilor să mă prezint în acest parlament (S'auđim, S'auđim).

Țin de necesar a accentua, că am ăsurat importanței cauzei atât din punct de vedere individual cât și din al interesului românilor, voiu face onoratei case cu altă ocaziune declarațiune mai detaliată în această cestiune.

Acum observ deocamdată numai atăta, că scopul prezentării mele aici nu e, ca să fac greutăți guvernului și consultațiunilor parlamentare, ci singurul scop mi-e să atrag atențiunea parlamentului și a guvernului asupra stărei perverse din țără. (S'auđim! S'auđim!) cred, că și cu această ocaziune 'mi implinesc numai datorința, luând pozițiune contra proiectelor de lege religioare.

Și dacă 'mi ridic vocea înainte de a-mi fi legitimat pozițiunea, cauza e între altele aducerea pripită a acestor proiecte de legi înainte parlamentului, altă cauză e importanța, ce eu o atribuesc acestor proiecte ca unora, cari atât de facto cât și de jure taie preste tot în afacerile interne ale tuturor confesiunilor, în special însă taie adânc în interesele bisericei române.

Așa cred, și sperez, că în punctul acesta suntem toți de o părere, că chemarea noastră nu e, ca să menagiăm în prima linie interesele noastre personale și să aducem leg pentru binele nostru, ci să apărăm interesele poporului și să facem legile cu considerare la starea, cultura și modul de gândire al poporului. Și dacă s'a adevărit vre-odată proverbul, care dăce, că e rea socotela făcută fără birtaș, de sigur exemplul cel mai eclatant în privința acestă sunt aceste proiecte religioare. (Mișcare în dreapta).

Căci ce se aduce întru apărarea acestui proiect pe lege?

Două motive: interesul și consolidarea patriei și liberalismul (S'auđim! S'auđim!)

Fie mi permis a considera mai deaprope aceste motive și a căuta, că încât sunt acelea adevărate și încât nu! (S'auđim! S'auđim!)

Dacă ar fi, ca proiectele de lege religioare să promoveze interesele statului, a bună sémă nu le va respinge nici un cetățen, și astfel nici eu nu aș lua poziție contra lor, dar spre combaterea acestei considerățiuni me provoc la ordinațiunea ministrului de culte de dto 26 Februarie 1890. Acestă ordinațiune se referesce numai la statorirea religiunei băieților din căsătoriile mieste, și totuși ea singură a fost în stare să agite spiritele și să le țină timp de 3 ani în cea mai mare agitațiune. Oare ce eugetă on. guvern, ce se va întâmpla, când aceste proiecte de lege, cari taie atât de adânc în viața internă a credincioșilor, cari vor da întregii vieți de tot altă direcțiune — vor fi acceptate aici și în casa magnaților și sancționate fiind vor deveni în valoare de lege?

Deja acum se pôte observa în întregă țără o astfel de agitațiune, cum dora nici nu a mai fost; pentru-că aș rope totalitatea rom. catolicilor, toți credincioșii bisericei gr. cat. și a celei gr. or., ba și bărbați de frunte ai bisericeii reformate, sunt contra acestor proiecte; deci nu numai naționalitățile cărora cu atăta ușurință și atât de des li se aruncă 'n față acusa nepatriotismului, ci și alți bărbați cari — îndrănesc să afirm — au făcut patriei cu mult mai mari servicii decât întregul guvern (Așa e! în stânga), cum sunt d. e. o parte considerabilă a partidului independist și partea cea mai mare a partidului național sub conducerea înțeleptului seu champion. Acestia luptă cu totă puterea saeră a convingerei și cu cea mai mare înverșunare contra acestor proiecte de lege. (Așa e! în stânga).

Nu voiesc, on. casă să-mi arog dreptul de a vorbi în numele întregului popor român, sunt însă convins și susțin fără șovăire, că prin poziția ce o iau contra proiectelor de lege religioare, sunt interpretul părerei întregului popor român. Că aceste proiecte de lege nici pe departe nu sunt spre binele țării. că nici pe departe nu vor fi în stare a liniși spiritele agitate și că nici când nu vor fi în stare a regula refărîțele interne ale patriei noastre așa, ca să putem dăce cu conștiința liniștită, că „Ecclesia Hungarica non est vita, si est vita non est ita,“ ceea ce și noi poftim din totă inima, aflăm bune dovești în cuvintele fostului ministru preșident conte Julius Szapary înaintea cărora fie-care se pôte închina cu sinceritate și cari sună astfel: (cetesce).

„Să realizăm consolidarea statului pe teren cultural, material și administrativ, căci viitorul nu-l prevede nimenea, și de-ar urma ori-ce viitor, evenimentele să afe aici un stat consolidat. Ceea-ce se susține, on. casă că și aceste proiecte au de scop consolidarea statului, — eu nu pot recunoște pentru-că nu țin de lucru corect, ca pre lângă certele în privința dreptului public și pre lângă neînțelegerile cu naționalitățile să mai adăugăm și cërta religioară. Așa ceva din punctul de vedere al interesului statului nu țin de lucru corect.

Eu on. casă, tare mătem, ca nu cumva să urmeze aceea stare, când partidele politice să se grupeze pe baze confesionale, pentru-că așa ceva va duce țără la catastrofă. Acestă va fi periculos și păgubitor nu atât pentru singuraticile confesiuni, cât mai cu sémă pentru stat.“

Și acum dacă on. guvern va țină cont de factori numeroși și puternici amintiți mai nainte, dacă aveți în vedere ținuta naționalităților și în special a românilor atunci on. casă, așa cred, că politicul care doresce sincer bunăstarea și înflorirea țării, nu va vota acest proiect de lege (contraficiari și mișcare în dreapta) ori vom dora, ca pre lângă divergențele și conflictele din viața reală să producem și în viața noastră internă asemenea nemolțămiri? (Aprobări în stânga și în centru). Unde e aici consolidarea patriei? Și în special în ceea ce privește pe poporul român care dă de dă se plângă contra nedreptăților, cari atât în presă cât și în viața publică are să le îndure, are oare scopul on. guvern, ca prin aceste proiecte de lege să umple păharul suferințelor? (Mișcare în dreapta).

Crede guvernul, că prin aceste proiecte va conlucra la bunăstarea patriei (sgomot în dreapta).

Afirm categorice, și vă spun, că nu. Din acestea nici d-văstră nici noi nu o să avem nici un bine, ci pierdere comună. (Aprobări în stânga și în centru).

Cu ocaziunea acestă nu voiesc a intra în desbaterea mai aprofundată a gravaminelor românilor întrucât sunt aceste gravamine basate și întrucât sunt a să lua la răspundere acei factori ai vieții publice, cari au cauzat aceste gravamine, sau prin intervenirea lor nu le au împedecat; constat numai faptul, că există și acestea gravamine împedeca înțelegerea reciprocă și duc țără pe un poverniș foarte periculos.

Aici ar fi fost în primul loc datorința guvernului ca să saneze aceste gravamine și să nutrească binele patriei, dar acestă nu cum a făcut-o dl ministru de interne cu renumita sa telegramă dela Cluj, nu în mod fățarnic, compromițând puterea executivă a statului, fără cu sinceritate, căci acestă ar ridica vaza statului și ar ajuta buna înțelegere între concetățeni. (Aprobări.)

(Va urma.)

De ale „guvernului“.

De când „guvernul“ „nostru“ din Turin zace greu bolnav, opinia publică magiară e alarmată și agitată de fel de fel de sciri privitoare la el și diaris-tica magiară, escesivă în ale naționalității, cum e tréba ei, e plină de apărțieri și coniecturi, cu privire la diferite cestiuni referitoare la Kossuth, cum e cestiunea reînpământenirii lui, a manifestațiunilor naționale pentru cazul morții etc.

Cererea înaintată dietei mai de mult pentru reînpământenirea lui Kossuth, a fost desbătută Vineri în comisiunea petiționară a dietei. În comisiune s'au ivit mai multe păreri în cestiune. Referentul Szász Károly a fost de părere, că Kossuth, fiind ales în multe părți de cetățen de onore, nu a încetat de-a fi cetățen al Ungariei și astfel petițiunea să se pună în arhivă. Nánassy a propus, ca petițiunea să se dea ministrului de interne, ca acesta să facă un proiect privitor la schimbarea §-lor 31 și 32 a legii de înpământenire dela 1879, în sensul căreia espatriatii și familiile lor să nu-și pérđă dreptul de cetățen. Ministrul Wekerle primesce punctul de vedere al cabinetului Szapary, când s'a desbătut cererea lui Irányi în această afacer-

re, că adevă pentru singuratici nu pôte face lege deosebită dacă ac s'au pus în contrarietate, ca Kossuth starea legală. În fine Rudnyánszky Bő propune ca cererea să se predea ministrului de interne, ca acesta să revizuiască proiectul din punct de vedere general și astfel să propuiască dietei un nou proiect. La această părere s'a alăturat și ministrul Hieronymi și așa a fost primită în comisiune. În sensul acesta să va face propunere dietei. Nánassy însă își va susține părerea sa ca vot separat.

*

Starea sănătății bătrânului revoluționar este de tot rea; ultimele sciri telegrafice anunță, că medicii au abdis de ori ce speranță de a-l mai puteținea în viață și repausarea va urma în curând Foile magiare își au corespondenții lor speciali trimiși la Turin, cari le trimit tot la 3-4 ore sciri telegrafice. Guvernul a însărcinat din partea s'a pe Ovary Lipot, care îl însciintéază de 4 ori pe dă.

Catastrofa este și era de prevăduț de câte va dăle și unele diare patriotice au voit să tragă folos și din acestă, sau pe limba lor patriotică, să facă „G'schäft“. Așa a făcut „Pesti Napló“. Redacțiunea s'a apucat și a tipărit gata în un număr extraordinar viața și ultimele ore din viața ale lui Kossuth și a trimis însciintare agenților din provincie, că P. Napló are sciri detaiate despre mórtea etc. lui Kossuth și i-a însărcinat. ca să le împartă, dacă va muri Kossuth Agenții seduși de sciri false, au împărțit însciintările înspre 15 Martie, deși Kossuth nu murise. Jidanii dela „P. Napló“ au rămas păcăliți. Asupra acestei procederi scandalose și a esprimat părerea de rău Hermann Otto, în ședința de Vineri a dietei. Hermann Otto s'a plâns în general despre abuserile, ce le le comite pressa. Cine e de vină la aceste? Drăguții de jidani!! Noi credem, că vor mai păți magiarii și alte lucruri de de rușine cu ei.

*

Pentru cazul de mórte, dnpă cum să scrie la „Presse“ s'ar fi făcut înțelegere între guvern și stânga extremă, și adevă cu privire la ridicarea monumentului și participării guvernului și a parlamentului la înmormântare. Dar despre înmatricularea meritelor din 1848 ale lui Kossuth să anunță, că guvernul nu voiesce să scie nimic.

Aspirațiunile naționale-politice ale românilor din Ungaria.

(Urmare).

Din aceste declarațiuni ale actualului ministru de interne se vede din destul în ce felu este cestiunea naționalităților și prin aceea și „cestiunea română pricepută și tractată din partea administrațiunei statului“. Credem, că aici plângerile și aspirațiunile îndreptățite ale românilor și-au aflat apărarea lor meritată. După vorbe în consecunță de sigur nu vor lipsi nici faptele, dacă cumva înșiși românii și conducătorii lor nu vor face prin ținuta lor imposibilă această sanare a stărilor rele ce există.

Legislativa și guvernul totuși nu pot face nici decum totul în acest proces de vindecare; dl Hieronymi are pe deplin drept dacă accentuează, (în Hatzfeld) că cestiunea română numai pe calea legislativei nici nu se pôte deslega. Deslegarea acestă ar „trebul încercată pe cale socială și pe calea administrațiunei“. Despre partea socială a cestiunei ministrul actual dăce următoarele: Cestiunea naționalităților în cazul acesta s'a contopit cu cestiunea socială. Partea preponderantă a românilor a aparținut înainte de 1848 la clasa urbarialștilor, precând membrii clasei privilegiate au fost mai numai magiari.

Că contrastele sociale născute prin acestă încă n'au dispărut de tot, ci la murii despărțitori sociali sau mai adaus încă și diferințe de limbă, si mai ales religiöse, — nu e de mirat. „De aici urmărează o se-

riasă datorință pentru societate. Societatea — dăcea mîp. Heronymi la 6 Oct. 1893 în parlament — are o mare rolă și o mare chemare, și e foarte de dorit, ca societatea magiară care și prin cultura, și prin puterea și bogăția ei întrecă mult ori-ce altă societate din țară, — se-și eșercieze activitatea amalgamătoare și anume în măsură mai mare ca până aici; ca ea să fie mai puțin exclusivistă ca până acum, fiind-că relele acestea numai prin factori morali se pot corege...

Bruscheta, cu care societatea magiară mai ales în Ardél tînde încă a denega românilor participarea egal îndreptătită în societate și intrarea în aceea, a contribuit neobicit de mult la susținerea spiritului antagonistic între românii magiari — și aceea a puterii îndemn spre a se forma și desvolta în ultimii decenii o societate românească deosebită.

Antagonismul acesta pre lângă aceea se mai manifestă adeseori în mod regretabil în municipiile comitatelor și în orașe și e isvor născut de nouă neînțelegeri, preterări, plângeri și acuse, prin cari apropierea și înțelegerea necesară între cetățeni de diferite limbi este împedecată. Jalusia și neîncrederea eredită a românului față de „domnul” sau de mai înainte devine numai nutrită și întărită prin ținuta acestă a cercurilor hotărîtoare în viața municipală a comitatelor și orașelor. Dacă în 24 comitate cu o populație românească de 10.72—90.92% între 6593 de oficiali numai 405 sau 6.14% sunt români această proporție nu corespunde nici stării numerice a populației române, nici aspirațiilor inteligenței române, ci e bună numai pentru a deștepta neîndesulire și neplăcere, și aduce în continu noi aderenți ai malconținților. Aici nu trebuie să uităm, că în municipii ocuparea posturilor se face în urma alegerilor prin urmare proporțiunea numerică de mai sus caracterizează totodată și ținuta ce comitetele municipale alegătoare observă față de români.

Dar pretențiunea partidului național român, ca în municipiile cu populație română înainte de toți românii să fie puși în ofii, prin ceea ce i-se dă unei naționalități privilegiu — e tot atât de neîndreptătit, precăt imposibilă de a o împlini (unertüllbar).

Prete măsură aspre sunt mai departe plângerile și gravaminele partidului național român despre tractarea, ce au să o suferă românii din partea legislativă a statului în autonomia lor bisericească și școlară.

În programul național dela 1881 partidul român cere; eluptarea și susținerea autonomiei, bisericii și școlilor confesionale ca afaceri pur naționale; spriginirea școlilor românești și a altor institute culturale din casa erariului în proporțiunea jerfei ce naționalitatea română aduce patriei în avut și sânge; delăturarea legilor și ordinațiunilor, ce se opun dezvoltării naționali. (punct 5).

[Va urma.]

Noutăți.

Dela curte. Maj. Sa monarchul, care din 27 l. t. n. a petrecut pe pământul francez la Cap. Martin s'a reiators la Viena. Cu această ocaziune s'au schimbat între Maj. Sa și presidentul republicii franceze telegrame de cuprins foarte amicabile.

Prelegerea publică, ținută Duminecă la 4 ore p. m. de dl asesor Mateiu Voileanu a fost bine reușită. Publicul a ascultat cu mult interes această prelegere în care conferențiarul a descris în colorii vii a patra călătorie a lui Stanley în Africa și eliberarea lui Emin Pașa Prin predarea ușoră și plină de spirit prelegerea a fost gustată cu multă plăcere și dl conferențiar a fost respălit de însuflețire urale „Să trăiești!”

La Viena. Ministrul president Werkerle a călătorit la Viena, unde a fost primit în audiență de Maj. Sa monarchul. Căle-toria ministrului se aduce în legătură cu cestiunea reimpatrierei lui Kossuth.

Biblioteca lui Kossuth. Ludovic Kossuth și-a vîndut înainte cu câte-va luni biblioteca sa prețioasă museului național ma-

giar din Budapesta. Actul de predare al bibliotecii sale „națiunii” a sosit în 14 l. c. la Budapesta, în onorea căruia s'a dat un banchet. Actul numit îl începe Kossuth astfel: „Eu, Kossuth Ludovic, ôrecând cetățan, deputat, ministru și guvernor, acum esilatul Ungariei, cetățen al Italiei independente. aduc din orașul Turin la cunoștință... Sărmantul Kossuth. Dar de sigur biblioteca a costat pe museu frumoșe parale!

Cestiuni școlare.

Cum trebuie să purcedă învățătorul față de defectele și erorile elevilor săi?

Cumcă există o mare diferență între defecte și erori, despre această numai încapă indoșlă; de aceea învățătorul va trebui să fie sever pentru cele dintâi și cu indulgență pentru cele din urmă. Că această indulgență nu este decât justă, ni o probază în deajuns o reprivire asupra-ne.

Dar ce este defectul și ce erorea? Defectul este o rea dispozițiune, carea îl dominază pe om în continuu; erorea însă este o rea dispozițiune, în carea omul pôte căde prin debilitate, prin, ușurință sau prin vre o impresiune momentană, carea îl apucă fără veste și pe carea nu o scie combate.

Un elev, care în genere e bun, se pôte abandona un moment nepăcienței; un altul de ordinar prudent, pôte comite o ușurință; în fine un altul totdeauna atent, se pôte abandona unei distracțiuni. Nu urmăză deci, ca învățătorul să pedepsască această distracțiune, ușurință și nepăciență, tot atît de sever, cum ar trebui să pedepsască pe un elev, care în continuu e impacient, neatent și ușuratic. Erorea este un fapt isolat, defectul este repetiția frecuentă a acestui fapt. Pe cînd pentru erorea elevului învățătorul trebuie să arete surprinderea, pe atunc pentru defectul acestuia, învățătorul trebuie să arete durere; și pe cînd pentru cea dintâi ajunge o simplă admoniare din partea învățătorului, pentru cel din urmă acesta va trebui să pedepsască.

Sunt apoi chiar și erori ușore ale elevilor, asupra cărora învățătorul se scie închide ochii; deore-ce elevul asupra căruia ochii învățătorului sunt în continuu țințiți, nu arareori va fi aflat culpabil, și reprimându-l neîncetat, ușor s'ar putea întempla, ca se-l descurageze și se-i amărăscă caracterul. Din contră învățătorul trebuie să pară a ascepta foarte mult dela elevul (eleva) său; pentru-că acesta este singurul mod de a putea obține ceva.

Calitățile, ce învățătorul va face să nască în elevii (elevele) săi, se va silă a-i convinge, că el crede a fi posedate de ei. Virtuțile nu se pot inspira în modul acesta, caracterul însă se pôte modifica foarte mult. Învățătorul va lauda amabilitatea, prevenința, esactitatea unuia din elevii (elevele) săi; va cere apoi îndată dela elevul micii servicii pentru sine și pentru alții, și acela va deveni la moment aceea ce învățătorul l'a convins că este. Lauda e sîmînța, care se prinde și produce adesea.

Cu deosebire va căuta învățătorul a desbrăca autoritatea s'a de ori ce caracter de personalitate; se va îngriji a îndrepta mai cu sîmă pe elevii săi, nu de defectele, cari pe el îl importunează, ci de acelea, cari lor le-ar cauza ôre-cînd suferință; de ôre-ce acesta este cel mai eficace mijloc prin care învățătorul îi pôte convinge pre elevi, că el este împins de interesul lor, ér nu de al seu. — Așa pentru esemplu: sgomotul trebuie să fie interzis în clasă nu pentru că îl conturbă și îl obosese pe învățător, ci fiind-că e vîtmător lecțiunilor și prin urmare progreselor. — În fine învățătorul nu va pedepsi greșelile, cari îl ating personalmente pentru-că în cazul acela elevul ar puté crede, că învățătorul își răsună. —

Cînd învățătorul ar fi întrerupt în ocupațiunea s'a prin unul din elevi,

carele ar voi să și cêră un sfat, sau să i comunice o durere, sau să-i vorbescă despre interesul părinților săi, sau să-i facă ôre-care întrebare ori care ar fi ocupațiunea sa, întreruperea din partea elevului sêu se nu-l supere întru nimic; din contră se permită ca ocupațiunea sa să fie distrasă de acel elev, se se felicite chiar de această dispozițiune, se o întrețină chiar ori cît de neplăcută ar puté să-i se pară, căci această îi dă o puternică influență asupra elevilor săi. —

(Va urma.)

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Din drumul de țară, ce duce de la Brașov la Chezdî-Oșorheiu, se rămuresce la marginea șesului Bărsei un alt drum principal, care apucă pe Olt în sus și duce la Sepși S. Georgiu.

Sepși S. Georgiu este cel mai mare orașel al Treiscaunelor, cu 5665 de locuitori, partea covârșitoare secui. Aici este scaunul unui protopopiat român „or. (protopopiatul Treiscaunelor) de care se țin 29 de parochii și mai multe filii, cu 26,133 de credincioși. La Sepși S. Georgiu se află mai multe isvóre de apă minerală.

Spre apus de la S. Georgiu, în depărtare de 10 km. se află un loc de scaldă vestit al țerii noastre, Vâlcelele (ung. Előpatlak). Vâlcelele este un sat mic, românesc. El este așezat în o vale plăcută, încunjurată de deluri, cu frumoșe și bogate păduri de fag și stejar.

Munți nalți nu se află în apropierea imediată a Vâlcelelelor și pentru aceea nici nu găsim frumșeți romantice de munte în împrejurimi; regiunea are caracter de țară, cu climă moderată, plăcută. Vâlcelele este una dintre cele mai vechi scaldă ale noastre și e foarte cercetată pentru apa escelentă a isv'relor sale, care se transportază și în sticle prin țară.

Ea conține foarte mult fer (apă feruginosă) apoi bicarbonat de soda și magneziu și se folosește cu succes contra bôlelor de stomach și de rărunchi. Cura principală se face prin beutul apei; scaldatul jôcă rol mai secundar. Dintre țeece isvóre, ce le are Vâlcelele, șese se folosesc pentru beut. Scaldă are îctomiri foarte frumoșe; o multime de zidiri frumoșe și vile se află de-a lungul căilor, cu deosebire pe calea principală și printre ele jareuri și locuri de primblare, bine îngrijite, cari se continuă până departe prin pădurile de pe deluri. Tôte aceste îi dau un aspect plăcut și atrăgător.

În pădurile din jurul Vâlcelelelor se află în mai multe locuri isvóre minerale, cari au asemănare cu cele din Vâlcele, dar până acuma sunt neexploatate.

În Treiscaune românii sunt în minoritate, precum am amintit. După statistica mai nouă dintre 130,008 de locuitori ai comitatului Treiscaunelor 24,933 sunt români. (22,529 gr. cat. și 2404 gr. or.) O parte din aceștia, copleșiți de mulțimea secuiilor, sunt secuisași, pe cînd altă parte și-au păstrat neatinșă întru tôte naționalitate Români de prin satele așezate la pôlele munților de la graniță începînd de la Poiana-Sărată până la Budila (lângă Săcele), anume cei din comunele: Poiana-Sărată, Brețcu, Chezdî-Mărtănuș, Oșdula, Zăbala, Covasna, Zagon, Boșneul-Mic, Buzăiele, Dobârlău, Marcoș, Teliu și Budila și-au păstrat limba, obiceiurile și portul românesc, fiind în contact cu România, o parte mare ca oieri. Portul lor este cu mici variațiuni portul mocănesc, pe care l-am descris la Săcele, păstrându-și cei mai bătrâni și chica (păr lung, rotund pe la frunte). Asemenea și-au păstrat naționalitatea români din jurul Vâlcelelelor, precum cei din comunele: Vâlcele, Arpătac, Heghiz, Arini etc.

Secuisași sunt românii aflători în comunele din lăuntru, din partea apusă și de mîdănopte a Treiscaunelor. Aceștia și-au perdut aproape tot ce e românesc: obiceiurile românești, portul, și odorul, cel mai scump

al unui popor, limba; numai religiunea strămoșească și-au păstrat-o și prin această conștiință că sunt români, ceea-ce ei o esprimă dîcînd, că se țin de legea românească. Aceștia afară de religiune, n'au nimic comun cu românii marginași din Treiscaune; preoții, în biserică afară de slujca d-dească, sunt siliți să se folosească de limba ungurească ei predică unguresce, ca să pôte fi înțeleși și chiar și în puținele școle confesionale românești, ce le mai au, se folosește mai mult limba ungurească. Frumosul port românesc aici a dispărut cu totul; bărbați pörtă cisme mari, mai rar și opinci, cioreci de colóre albă-gălbue, rocuri scurte, întunecate și pălărie mică, întocmai ca șecuii. Femeile pörtă, ca și șecuienele, rochii secuiesti, rocuri (laibere) și în cap năfrâmi de obicei de colóre mai întunecată, lipsind varietatea admirabilă de colorii, cari aședate cu gust și simetrie, fac atât de încântătoare porturile românești. (Va urma.)

Convocare.

P. t. membrii comitetului central al „Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din districtul XI Făgăraș”, sunt pofțiți a participa la ședința, ce se va ținea Vineri în 11 Martiu a. c. v. la 10 ore a. m. în localul obiciniuit din Făgăraș.

Obiectele:

1. Statorirea timpului și materialului de pertractat pentru ambele adunări generale din acest an.

2. Curenții.

Făgăraș, 2 Martiu, 1894.

Iuliu Dan,
președ.

Ioan Berescu,
notariu.

Bibliografie.

„Vatra”, revistă literară Nr. 5, a apărut cu următorul cuprins:

Mărgăritare alese (un om mare despre ômeni mari), I. L. Caragiale. — Trilogia, Vasile D. Păun. — Mara, Ioan Slavici. — Răsunare, Carmen Sylva. — În anii din zăvoiu, T. Duțescu. — Straturi în poesia noastră populară, Virgil Onițiu. — Dunia Buracova (amintiri teatrale), C. Ciurca. — Bene-merenti, St. Luca. — Voichița lui Stefan, George Coșbuc. — Fel de fel * * * — O a doua provocare, I. L. Caragiale.

Ilustrații:

Pis! Pisica Pis! — La scară. — După bal. — La gără! — La vîndătorea de paseri. — Semne de dragoste. — Somn ușor. — Mormentul Domniței Maria în grădina palatului dela Cotroceni. — Mode.

Din public.*)

Dare de sîmă și mulțămîntă publică.

Petrecerea arangiată la 1 Martiu n. c. în favorul școlei gr. or. din Sighișora, de comitetul pentru înființarea „reuniunii femeilor rom. din Sighișora și giur”, s'a început după finirea adunării generale a femeilor, în care s'au votat statutele reuniunii, la 8 sêra, conform progromiei cunoscute, cucântări și declamațiuni. Tôte bucățile de cîntări au fost esecutate în 4 voci cu precisiune și dibăcie, de un cor compus din 12 persoane, instruat și condus de învățătorul nostru Nicul Stoi-coviciu. Dialogul comic „Norodul și comerciantul” a fost predat de învățătorul Ale-man și P. Pintea, éră „Sentinela română” declamată cu inimă și spirit de pedagogul Ganea.

După aceste producțiuni aplaudate din partea publicului, a urmat jocul cu vioiciune și veselie pînă la ăiua albă. Înainte de pausă s'a jucat sub aplausele frenetice ale publicului „Călușeriul” condus de învățătorul Pintea, ér după pausă s'au jucat și „Romana” și alte jocuri române, cari au plăcut tare și publicului străin. Însuflețirea și entusiasmul au fost mari.

Căștigul moral din această petrecere pentru societatea română din Sighișora și giur nu se pôte prețui.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Venitul material se urcă la 123 fl. 20 cr. din care, după detragerea cheltuielilor cu 73 fl. 16 cr. a rămas venit curat în favoarea școlii susmenționate, 50 fl. 04 cr.

Ca suprasolvire la casă au încurs de la p. t. domnii I. B. Teutsch jun. comer. 5 fl. W. Wenrich 2 fl. 30 cr. I. Siandru 1 fl. 50 cr. D. Moldovan protopresb. Lazar Ciceiu comerciant, Socaciu preot, Ioanoviciu preot, N. Bucsa econom câte 50 cr. Dr. Kraus, M. Manchen, H. Gotling- Lohonyai locoten. Hegyedis locoten. Bagyo locoten. și H. Maetz câte 30 cr., ér după încheierea casei au mai încurs ca solviri benevole de la p. t. domnii Z. Boiu ases consist. 2 fl. George Negru cancel. 1 fl. 50 cr. Maria Ciceiu 1 fl. M. Manchen friser 1 fl. și Constantin Muntean (în lucru) 1 fl. 60 cr.

În urma apelului, distribuit din incidentul acestei petreceri în scopul de sus la p. t. publicul român, au încurs contribuiri mariminoase:

Cu lista Nr. 9 dela filiala „Albinei” din Brașov 10 fl. separat dela dl T. Stănescu comerciant în Brașov 10 fl. cu lista Nr. 102 dela domnii George Lazar adv. 3 fl. Emanuil Ungurean adv. 1 fl. Basiliu Popp 1 fl. Coriolan Bradicean adv. 1 fl. Dr. Ioan Manguca med. 2 fl. = 8 fl. Cu lista Nr. 84 dela dl Dr. George Vuia med. 1 fl. cu lista Nr. 57 dela dna Elena Dr. Isac din Sebeș 1 fl. separat dela dl George Crișan din București 10 franci, cu lista Nr. 10 dela dl protopop. Ioan Petric din Brașov 2 fl. cu lista Nr. 95 dela dl Alexiu Onițiu jude reg. în Segedin 1 fl. separat dela Ilus Sa Zeno Mocsonyi mare proprietar 10 fl. și cu lista Nr. 69 dela dnii Dr. Aurel Damiann med. 3 fl. George Lazar adv. 2 fl. Dr. Nicolae Oncu adv. 1 fl. și Dr. Stefan Pop adv. 50 cr. = 6 fl. 50 cr. la oaltă 54 fl. 47 cr.

Se exprimă prin acesta p. t. domnilor și doamnălor, cari au arangiat și spriginit întreprinderea de sus faptice prin arta și priu sucursul material, cea mai profundă mulțumită. Va urma continuarea.

Amicul școlii.

Nr. 120

[50] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a treia „Mucundorf”, se publică conform ordinului Preaveneratului consistoriu archidiececan din 23 Novembre 1893 Nr. 7449 B. concurs nou, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul archidiececan „Tel. Rom.”

Emolumentele ameliorate, împreunate cu acest post dau suma de 400 fl. 80 cr.

Concurenții au a-și așterne petițiunile concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul de sus, la subsemnatul oficiu protopresbital.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii se pot lua de la subscrisul oficiu.

Sighișoara, 14 Februarie, 1894.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Oficiul protopresbital gr. or. al tractului Sighișorei.

Dimitriu Moldovan,
protopresb.

Nr. 280/1894.

[49] 3—3.

EDICT.

Oprea Iacob din Amnaș legiuitul bărbat al Elenei Simtion din Sibiu, părăsind cu necredință pe legiuita sa soție de 5 ani de zile fără a i-se sci locul ubicațiunei conform rezoluțiunei Venerabilului cons. arch. ddto 8 Februarie a. c. Nr. 338 B. se citéză prin acesta înaintea subsemnatului for matrimonial a se prezenta în persoană în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict în foia „Tel. Rom.” cu observarea, că în cas de neprezentare procesul incaminat se va pertracta și decide și în absența lui pe basa canónelor bisericești ortodocse răsăritene.

Forul matrimonial gr. or. al Sibiuului, ca for de I instanță.

Sibiu, 21 Februarie 1894.

Ioan Papiu
protopresb.

Nr. 143/1894

[56] 1—3

EDICT.

Nicolae Mihaiu Roșca din Seliște, legiuitul bărbat al Anei Ghib Simian tot din Seliște, care a părăsit cu necredință pe legiuita sa soție mai bine de 4 ani de zile fără a se sci unde se află și dacă mai trăiesce, pe baza rezoluțiunei consistoriale din 8 Februarie a. c. Nr. 686 B. se citéză a se prezenta înaintea subsemnatului oficiu în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict în „Tel. Rom.”, căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i de soția lui susnumită se va pertracta și decide în absența lui.

Seliște, 3 Martie, 1894.

Oficiul protopresbital gr. or. al Seliștei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresb.

Nr. 154/1894

[57] 1—3

EDICT.

Ioan Coman Filimon din Seliște, legiuitul bărbat al Anei Savu Nan tot din Seliște, care a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție mai bine de 5 ani fără a se sci unde se află și dacă mai trăiesce, pe baza rezoluțiunei consistoriale din 15 Februarie a. c. Nr. 1157 B. se citéză a se prezenta subsemnatului oficiu în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român” căci la din contră procesul divorțial intentat asupra-i de soția lui susnumită, se va pertracta și decide și în absența lui.

Seliște 3 Martie 1894.

Oficiul protopresbital gr. or. al Seliștei

Dr. Nicolae Maier,
protopresb.

Banca generală de asigurare mutuală „TRANSILVANIA”.

A XXV-a adunare generală ordinară

va avea loc Duminică în 15 Aprilie c. n. a. c. la 11 ore înainte de prânz în sala de ședințe a comunității orașenești (curtea sfatului) strada Măcelarilor Nr. 2.

Obiecte de pertractare sunt:

1. Dare de samă despre afacerile anului 1893.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Intregirea consiliului administrativ.
4. Propuneri încurse.
5. Sortiri de obligațiuni ale fondului de întemeiere.

Sibiu, în 9 Martie, 1894.

[58] 1—3

Direcțiunea.

„FURNICA” cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

Convocare.

Domnii acționari ai „Căseii de economii „FURNICA” societate pe acțiuni”, se invită prin acesta în virtutea § 16 al statutelor societății la a

X-a Adunare generală ordinară,

care se va ține la Făgăraș în 17 Aprilie st. n. înainte de amăzi la 10 ore în localul societății.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunei, bilanțul anului 1893 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Ficsarea prețului marcelor de prezență, pentru direcțiune și pentru comisariul de zi.
4. Alegerea, conform §§. 30 și 57 din statute a 2 membrii în consiliul direcțiunii în locul celor eșiți.
5. Eventuale propuneri făcute în sensul §. 27 lit. g din statute.

Domnii acționari, cari în sensul §§ 17, 18 și 19 din statutele societății vor ieși a participa în persoană sau prin plenipotenți, sunt rugați a-și depune la cassa societății sau la institutul de credit și de economii „Albina” în Sibiu, acțiunile lor și eventual dovețile de plenipotență cel mult până în 16 Aprilie 1894 st. n.

Făgăraș, în 1 Martie, 1894.

[60] 1—1

Direcțiunea.

„Furnica” cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

Contul bilanțului.

Active.		fl.	cr.	Passive.		fl.	cr.
Cassa în număr		739.56		Capital social:			
Cambii escomptate	430,522.70			300 acțiuni à 200 fl.		60,000.—	
Credite cambiale cu acoperire ipot.	40,751.40	471,274.10		Fondul de pensii al funcționarilor		551.25	
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți		27,601.—		Depuneri spre fructificare		401,710.27	
Imprumuturi pe ipotecă		447.50		Cambii reescomptate		32.402.—	
Efecte		747.83		Interese transitoare anticipate		3,573.41	
Realități, cassa societății		9,649.90		Dividendă neridicată		130.—	
Diverse conturi debitoare		3,047.58		Diverse conturi creditore		3,593.41	
Mobilier		589.44		Profit curat		12,077.63	
după amortisare de 10%		58.94	530.50				
		514,037.97				514,037.97	

Contul profitului și perderilor.

Debit.		fl.	cr.	Credit.		fl.	cr.
Interese:				Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	20,350.43			dela cambii escomptate		36,649.58	
Spese:				dela imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți		1,942.81	
Salarie, imprimate, porto, remunerațiuni, diverse	3,396.97			dela imprumuturi hipotecari		18.20	38,610.59
Marce de prezență	920.—	4,316.97		Tacse:			
Contribuțiune:				pentru transcrieri de acțiuni		10.—	
directă	1,731.97			Chirie:			
10% dare la interesele depunerilor spre fructificare și competențe de timbru	2,080.34	3,812.31		dela casa societății		144.—	
Amortisare:				Provisiuni și tipăriuri		1,851.69	
10% din mobilier		58.94					
Profit curat		12,077.63					
		40,616.28				40,616.28	

Făgăraș, 31 Decembrie, 1893.

[59] 1—1

Basilu Rațiu m. p.,
președinte.

Ioan Dejenariu m. p.,
comptabil.

Membrii în direcțiune:

Basilu Stanciu m. p. Iuliu Dan m. p. Nicolae Cosgaria m. p. Demetrie Chișerianu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul bilanțului și contul profitului și perderilor și confrutându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună regulă, l'am găsit în consonanță cu aceleași și esact.

Făgăraș, în 3 Martie, 1894.

Comitetul de supraveghiere:

Dr. Andreiu Micu m. p. Dr. Nicolau Motoc m. p. Gherasim Grama m. p. Iosif Lissai m. p.